

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

MOTTO: Vi kunna aldrig göra så mycket för en stor sak som en stor sak kan göra för oss.

III. ARG.

STOCKHOLM, 1 MARS 1914.

Nr 5.

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

utkommer den 1 och 15 i var månad

Redaktör: ESTER BRISMAN.

Träffas onsdag och lördag kl. 1/3—1/4.
Redaktion och Expedition: 6 Lästmakaregatan I
Expeditionen öppen vardagar kl. 1—4.
Rikstel. Norr 600. Allm. tel. 147 29.
Telegramadress: Rösträtt, Stockholm.

Prenumeration genom posten:

Pris för 1914 1 krona. Lösnummer 5 öre.
För utlandet sker prenumeration antingen genom posten eller genom insändande av 1 kr. 75 öre i postanvisning till tidningens expedition.

Annonspris: 15 öre per millimeterhöjd, större

annonser och årsannonser rabatt.

Annonsavdeln.: Rikstel. 456. Allm. tel. 604.

9 f. m.—7 e. m.

Den politiska situationen och vår fråga.

Den politiska barometern visar fortfarande på storm. Visserligen är en ny ministär bildad, men de partipolitiska vågorna gå alltjämt lika höga. Vid sitt första möte med riksdagen tillkännagav den nya statsministern hr Hammarskjöld, att konungen ämnade upplösa Andra kammaren och påbjuda nya val. Statsministern yttrade vidare: "Ministärens syfte är att ena försvarsvänner ur skilda läger kring denna fråga med undanskjutande tills vidare av meningsskiljaktigheter i andra ämnen, vilka i detta sammanhang måste framstå såsom underordnade. Dyliga meningsskiljaktigheter kunna ju komma till sin rätt vid höstens allmänna val." Det är således tydligt, att ministären före riksdagsupplösningen icke ämnar ta befattning med någon enda av de reformer, som utlovats komma till behandling vid denna riksdag, och att det är dess mening, att man vid dessa extra val icke heller skall ta hänsyn till någon annan fråga.

Vi kvinnor stå således inför det ofrånkomliga faktum, att, just då vi väntade att en kungl. proposition i rösträttsfrågan åter skulle framläggas, och då vi med ett mödosamt upplysningsarbete i och för vår stora namninsamling berett oss härför, vår fråga skjutes undan — ovisst för hur lång tid. Det är tyvärr icke något så ovanligt i den kvinnliga rösträtts historia, att när kvinnorna begära sin medborgarrätt, så svaras att först måste den eller den viktiga frågan lösas, och sedan blir det kvinnornas tur. När hr Lindman löste männens rösträttsfråga var kvinnornas rösträttskrav fullt berättigat och skulle "i en nära liggande framtid bliva verklighet", men det fick bara inte då försvåra lösningen av

Politici av alla partier välkomna kvinnornas aktiva hjälp i den politiska tävlingskampen. De äro glada över kvinnornas bistånd i organisationsarbetet, vid fullmaktsinsamlingen och andra mindre intresseväckande detaljer i valarbetet. Det är då lika löjligt att påstå att kvinnorna sakna politiskt intresse och omdöme som att förklara att utövändet av rösträtten för egen räkning skulle inverka skadligt på deras kvinnlighet.

John Morley.

männens rösträttsfråga. Så hette det då, och hur heter det nu? Att försvarsfrågan bör lösas snarast möjligt, där om äro väl alla ense, men skall man därför verkligen vara tvungen att åsidosätta alla andra frågor? Vi undra vilken stor och viktig fråga, som skall skjutas fram i vår väg härnäst. För vår del hålla vi fast vid trontalets ord att "rättsvisans och statsnyttans förenade synpunkter kräva utsträckning av den politiska medborgarrätten även till landets kvinnor."

För de flesta tänkande kvinnor känns det nog mera än vanligt tungt att vid de nu stundande Andra kammarvalen vara nekade att med sin röst få bidra till att valen få den utgång, som de anse med fosterlandets väl förenligt, aldrig har väl rösträttslösheten känts mera svår än just i dessa dagar. Dock, det finnes för kvinnorna en utväg att även nu, och under ansvar, få uttala sin politiska mening. I slutet av mars äga landstingsval rum i hälften av alla landstingsvalkretsar i landet och vid dessa äro kvinnorna röstberättigade om också icke valbara. Då landstingen, jämte stadsfullmäktige i rikets fem största städer, välja riksdagsmän till Första kammaren, äro dessa val av den allra största politiska betydelse. Val av Första kammarledamöter äga rum vart sjätte år i varje landsting. I tur att i år välja äro landstingen i Kristianstads, Älvsborgs, Kopparbergs och Norrbottens län med tillsammans 24 riksdagsmän.

På grund av siffrorna i allmänhet låga röstetal komma kvinnorna i regel att i de kommunala valen strida en ojämn strid. Men stadsfullmäktigvalen ha på mera än en plats i landet visat, vad kvinnor genom en fast sammanhållning och en klok valtaktik kunna uppnå. Då det för den slutliga lösningen av kvinnornas rösträttsfråga ju är av den allra största betydelse hur Första kammaren under de närmaste åren rekryteras, är det också av vikt att kvin-

Namninsamlingen avslutad.

Resultatet meddelas först längre fram.

Nu äro de samlade! Från norr och söder, öster och väster, från städer och byar, från allfartsvägar och ödebygder. Det är ett långt, ringlande kvinnotåg, som sökt sig upp till Stockholm, först till den anspråkslösa anhaltstationen Lästmakaregatan 6, för att därifrån, när tiden blir, i imponerande mängd och med värdiga later träda inför svenska folkets representanter och säga: "Sveriges kvinnor kräva sin rösträtt". Den dagen borde alla Stockholms flaggor hissas i topp, och det borde heta: "Honnör för Sveriges rösträttskrävande kvinnor." Den äran äro vi väl värda, eller hur, vi alla, som vandrat från hus till hus och som offrat tid och kraft? Men varför fråga — vi veta på förhand svaret: "För oss betyder äran mindre än intet. Varken för äran eller makten hava vi arbetat."

Inga uppmuntrande tillrop utifrån ha ljudit emot oss och sporrat oss. Den press, som anser sig företräda begreppen fosterland, religion, statsnytta, familjelivets helgd etc. har ur alla dessa synpunkter bedrivit en verklig hetsjakt mot oss och vårt arbete. Vid varje steg ha vi påträffat stackars vilseledda och lättkrämda varelser — män och kvinnor — som i våra rösträttssträvanden sett försök att omstörta samhällets grundvalar, förstöra hemlivet, skaffa socialismen övervikt, tränga undan männen ur riksdagen och från taburetterna. De lyckliga resultaten av kvinnorösträtten i andra länder har man förvrängt och förvanskat. Intet medel att hindra och misskreditera vårt arbete har lämnats oförsökt. Det har således varit ej endast ett säningsarbete vi haft att utföra, utan först ett vida mödosammare: att rycka upp allt ogräs som såtts ut.

Bakom varje namn står en kvinna, som antingen genomskådat motståndarnas bluff eller också anser rösträtten så viktig, att den överväger de uppräknade farorna. Men ingen har handlat i ovetenhet om vikten och betydelsen.

100-tusenden ha kommit med, men hur många tusenden ha ej tvingats att

norna få klart för sig, att i det ögonblick de hålla valsedel i sin hand, äro de en "maktfaktor", som även rösträtts motståndare måste räkna med.

stanna hemma, de fingo ej komma inför det forum, som har avgörandet i sin hand. De stötte på ett veto redan innanför hemmets tröskel. — "Min hustru skriver ej på", svarades av *herrn* i huset, när vi räckte henne vår lista. — Stackars ofria kvinnor, i ert hjärta följa ni kanske vårt tåg, när vi inför riksdagen förkunna: Sveriges kvinnor önska rösträtt!

Vårt tåg — i tankarna göra vi ett litet överslag över vad allmänheten skulle säga, om vi, liksom bönderna, arbetarna och studenterna i täta, oöverskådliga led skulle marscherat fram genom Stockholms gator för att inför riksdagen förkunna vad vi önska och fordra. Man hör de hänfulla tillmälena över de "svenska suffragetternas" upptåg.

Trots den stillsamma, men värdiga form, i vilken de svenska kvinnorna komma att träda fram inför Sveriges riksdag, står deras opinionsyttring ej tillbaka för någon av senare tidens anspråksfulla demonstrationer. Vi komma i ännu större skaror. Hur många vi äro yppa vi dock ej före vårt framträdande. Lagen tillerkänner oss intet annat sätt att uttrycka våra önsningar. Vi äro dock, även vi, det svenska folket. Vi äro besjälade av den varmaste kärlek till det fosterland till vars medborgare man ej vill räkna oss. Vi vilja, även vi, bära bördorna och ansvaret i orosfyllda tider. Skall man lyssna till vårt krav?

Ett är visst. Mot de senaste demonstrationernas bakgrund, måste vår opinionsyttring erhålla förstärkt vikt och betydelse. Vi ha sett 30,000 bönder demonstrera sin försvarsvilja. Och deras opinionsyttring tillmättes på sina håll större betydelse än deras representanters utlåtanden i riksdagen. Kvinnorna ha uppfordrats på håll där man skarpest fördömt F. K. P. R:s namninsamling, på grund av kvinnors politiska omogenhet, att teckna sina namn på försvarslistorna. Och resultatet av denna namninsamling hälsades av själva N. D. A. med den uttalade önskan: "Mätte ordspråket besannas, att vad kvinnan vill det vill Gud!" Män som ha inflytande på sitt lands öden genom valsedelns nöja sig ej därmed, utan demonstrera sina speciella åsikter i dagsfrågorna genom namnlistor. Det måste bli omöjligt för dem, som tagit del i och understött dessa opinionsyttringar att underskatta kvinnornas värdiga opinionsyttring för sin rösträtt.

Den är icke utgången nr upphetsade partilidelser eller ögonblicksstämningar, eller tillfälligt tillspetsade politiska situationer, utan är en frukt av århundradens samlade erfarenhet och lärdomar. Den har haft att kämpa med svårigheter, okända vid föregående namninsamlingar. Och den har ändå kommit till ett resultat, som gör den till ett vackert uttryck för de svenska kvinnornas rösträttsintresse. "Honnör för de svenska rösträttskvinnornas opinionsyttring."

Damdräkter

tillverkas verkligt förstklassigt under ledning av akademiskt utbildad tillskärare. OBS! Full garanti.
A.-B. Londoner Herr- & Damskrädderi-Etabl.
37 Drottninggatan, 1 tr.
A. T. 225 19. R. T. 67 18. (A. F. 1629).

Svaluddens Pensionat

rekommenderas

R. T. Ulriksdal 17. A. T. Ulriksdal 85.

Postadr. Järva. Vördsamt Elin Johansson.

Frågobyran Kronan

Amanuensen C. Møhander

Mästersamuelsgatan 71, Stockholm. 10-4.

Alla juridiska uppdrag. Alla slags förfrågningar mot 1 kr. postföret. Specialitet: Barnuppfostringsmål.

LAGERSONS

SKOMAGASIN

Jakobsgratan 18 - Fredsgatan 8

Inbjudan till nordiskt kvinnomöte i Köpenhamn.

Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt har emottagit inbjudan från Dansk Kvindesamfund att delta i ett nordiskt kvinnomöte i Köpenhamn den 10 och 11 juni. Mötet anordnas i samband med Dansk Kvindesamfunds årsmöte, dit omkring 300 deltagare från hela Danmark väntas.

I inbjudan heter det: "Då genomförandet av en gemensam skandinavisk lagstiftning på familjerättsområdet är förestående, har Dansk Kvindesamfund ansett önskvärdt att av denna anledning samla representanter för nordens kvinnor till överläggning om denna sak. De olika ländernas kommissioner ha ju redan haft blicken öppen för nödvändigheten av att höra kvinnornas mening och ha därför hänvänt sig till enskilda kvinnor, och bett dem uttala sig om en speciell del av familjerätten. Dansk Kvindesamfund äsyftar nu med det omtalade mötet att ge ett större antal kvinnor tillfälle att uttala sig, innan avgörande beslut fattas i dessa frågor, vilka i så hög grad beröra kvinnornas livsintressen."

Snapshots från riksdagsläktaren.

Det är den 12 februari. Andra kammarens plenisal företer en livlig anblick, icke en plats ledig, icke en fotsbredd stäplats i gångar och på läktare. Luften är laddad som av elektricitet. Statsministern skall tala. Inför den kammare, på vars majoritet den Staaffska ministären är grundad, skall en redogörelse lämnas för de underhandlingar mellan konungen och ministären, som lett till den senares avgång.

Med spänd uppmärksamhet följes den detaljerade redogörelsen. Statsrådet hade icke gått brådstörtat tillväga, hette det. Det hade tvärtom sökt begränsa de förutsättningar, under vilka det ansågs sig kunna kvarstanna . . .

"Att förfara med denna betänksamhet", fortsätter hr Staaff, "har för oss varit så mycket mera maktfullgärdande som stora frågor, vilka vi haft under förberedande, försvarsfrågan och krigslagstiftningen, kvinnans rösträtt, nykterhetsfrågan och andra, vänta sin lösning och det måhända kunde antagas att vi kunnat från regeringsbanken befordra denna lösning."

Kvinnans rösträtt! Mellan rösträttskvinnorna på läktarna växlas en spontan hälsning. Icke ens nu är vår stora fråga glömd! Och hälsningen formar sig till ett tack för att pr trådlös telegraf gå vidare till talaren där nere . . .

Debatten är i full gång. Skarpa falla replikerna. Hr Edén, det liberala partiets ledare, har ordet. Han bemöter hr Lindman:

"Om det under hr Lindmans tid hänt, att ett demonstrationståg från annan sida uppvaktat konungen, och om — jag måste göra ett djärvt tankeexperiment — inför detta tåg uttalats, att konungen vore beslutet att framlägga — nu kommer det djärvaste — förslag om kvinnans rösträtt, skulle hr Lindman då ansett sig kunna kvarstå som konungens rådgivare? Ja, jag menar naturligtvis den nuvarande hr Lindman, icke hr Lindman av 1907."

Kammaren skrattar och rösträttskvinnorna på läktarna instämna.

Men då de sedan utanför riksdagshuset tränga sig genom den tätt packade folkmassan känna de, att de varit med om en historisk tilldragelse — icke minst ur kvinnorösträttsynpunkt. E. V. A.

PRÖVA

Kronans Jästpulver

från

A. B. Tekn. Fabriken KRONAN

i Karlstad.

Burkar à 25 öre. Överlägsen kvalitet.

Begär det genom Er vanliga leverantör, men godkänn intet annat.

Utom äktenskapslagstiftningen komma även frågorna om barnavårds- och sårstiftning och särförbud för kvinnor att upptagas på programmet. Kvinnorösträtten blir ämnet för ett offentligt agitationsmöte. Slutligen föreligger frågan om åstadkommande av fortsatt samarbete mellan nordens kvinnoföreningar.

Mötet kommer att hållas i folketingets plenisal, såvida riksdagen vid den tiden avslutat sitt arbete.

"Vi tro, att ett möte som detta", heter det till sist, "där språket icke lägga hinder i vägen, och där beslätade nationers kvinnor kunna samlas för gemensamma angelägenheter, är av stor betydelse för den sak, för vars framgång vi alla arbeta, och vi hoppas att vi på detta sätt gemensamt skola kunna kraftigt bidra till dess lösning."

I förlitan på att de förhoppningar vi knyta till detta möte skola vinna genklang hos nordens kvinnor, bedja vi Eder bland Edra medlemmar verka för den största möjliga anslutning till mötet."

När vi haft den i femtio år.

Brevkort från Chicago.

Oljedrottningen i Wyoming, mrs C. L. Harmsberger, en av de mera kända miljö- och affärskvinnorna i Amerika, kom nyligen till Chicago och blev naturligtvis intervjuad som alla andra. Hennes åsikt om kvinnans rösträtt är i sitt slag ganska enastående och icke utan sitt psykologiska intresse. Om någon skulle falla på den orimliga idén att intervjua t. ex. fröken Anna Whitlock om hennes åsikt om nyttan av att kvinnan blir myndig och icke som förr hålles i övermaga tillstånd för livet, skulle hennes svar möjligen kunna tänkas i något så när samma väg som mrs Harmsbergers. Utan jämförelse för övrigt, ty mrs H. är tydligen ett s. k. resolut fruntimmer med ett för mera kultiverade öron något för kraftigt utvecklat uttrycksätt.

— Jag är en röstberättigad från Wyoming, sade mrs Harmsberger till en kvinnlig reporter i en av Chicagos större morgontidningar. En röstberättigad, som begagnar sin rösträtt, men för Guds skull säg nu inte i tidningen, att jag är suffragett eller suffragist. Jag är *medborgare*, varken mer eller mindre, och jag skulle vilja se den som kan säga, att det finns något inom lagens ramar, som jag inte har rätt till.

Rösträttskampanj! Det är bara strunt, smörja, prat! Kvinnorna i Chicago ha tagit miste om sättet att strida. Vad tro de rösträtten är? En företrädesrätt? Prat!

Rösträtt är en rättighet i lika hög grad som liv och lycka. Den uppnår man inte genom att hålla tal på tomlådor i gathörnen. Börja i ditt hem. En kvinna, som vill ha makt måste börja inom sina egna dörrar. Visa dina barn, att du kan någonting. Visa din man detsamma. Visa honom, att du inte bara är fina kläder och spetsar och parfym med en pudervippa till hjärna och en konfekttask till hjärta.

Därute i den stora Västern höllo kvinnorna inga tal, när de ville ha röstedeln. De visade så fort de kunde, att de förtjänade den — och de fingo den. I alla händelser har en kvinna, som inte har barn, ingen rätt att rösta. Själv har jag två barnbarn . . .

Det är lyckligt, att det inom kvinnorösträtten liksom i Guds rike finnes många boningar.

Elisabeth Krey.

Kvinnorna och det politiska ansvaret.

Många tankar ha säkert i dessa dagar skymtat för Sveriges rösträttsintresserade kvinnor. Ur synpunkten av vår egen specialfråga kan ju ingen, vilket parti hon må tillhöra, känna sig glad åt en konflikt, som troligen till ytterligare en obestämd tid undanskjuter det vinkande målet. Och det måste sägas, och det så starkt att det höres, att det känns tungt att i tider som dessa sakna ansvarigt inflytande. För dem, som i likhet med undertecknad sätta försvarets avgörande ett stycke framför alla mer eller mindre framskruvade konstitutionella konflikter, skulle ett verkligt politiskt inflytande i dessa stundande valtider betyda möjlighet att bidra till att försvarsfrågan åter placeras på den dominerande plats, från hvilken den aldrig borde ha kommit. Jag betvivlar inte, att åtskilliga och bland dem även sådana kvinnor, som på senare tider sökt lägga sten på börda för dem som bära rösträttsarbetets tunga och hetta, i stället i dessa dagar med glädje upptagit varje tillfälle att i ena eller andra riktningen begagna sitt s. k. "stilla inflytande". Därom komma väl framtidens memoarverk — därest nutiden haft ro till stillsamt skrivbordsarbete — att avslöja en del uppseendeväckande historier, likaväl som forna tiders anteckningar vetat förtälja åtskilligt i den vägen om 1756 och 1809 års upprörda situationer. Men vi svenskar med våra urgamla traditioner borde vid det här laget så väl ha hunnit repetera igenom våra historiska verklighetsdramer, att vi skulle kunna akta oss för forna fel, och de kvinnliga rollerna, mestadels utspelade *bakom* scenen, ha i regel inte varit väl skötta. Det vill till att ha stort snille som m:me Staël eller stor karaktär som drottning Louise av Preussen, eller bådadora som m:me Roland, för att kunna sköta ett inflytande bakom kulisserna så, att det inte bara stör och hindrar dem, som stå för öppen ridå, utsatta för salongens kritik. Det är kanske både tryggare och mera "spännande" att arbeta i skumrasket, men ädlast är att se publiken i ansiktet, även med risk att nedhyssjas.

I forna tider visste Sveriges män, att de riskerade sina liv genom att underskriva sådana riksdagsbeslut som dem av 1517, 1527, 1595 och 1597, och deras underskrift var ofta, som biskop Brasks, "nödd och tvungen". Hjärne säger, att med politisk frihet menades den tiden ofta "frihet att slippa ha något med staten att skaffa". Men Vasakungarna behövde den svenska riksdagen för sina stora syften och uppfostrade medvetet Sveriges folk till samfällt politiskt ansvar — med eller mot dess vilja. Sveriges rösträttskrävande kvinnor begära själva del i detta ansvar, del i den sista återstoden av denna den svenska demokratiseringens folkuppfostran, som vi måste genomgå, antingen vi vilja det eller ej, men som för oss blir nyttigare i samma mån vi — för att nyttja apostelns ord — "göra det med fröjd och icke med suckan".

Det säges, att Sverige i närvarande läge behöver män. Gärna det, men det bör också sägas, och helst så att det skorrar i öronen på många håll, att Sverige även behöver allt flera målmedvetna, ansvarskrävande kvinnor med ansvarigt, målmedvetet inflytande på landets väl. Det kommer inte att dröja länge, innan vi få detta inflytande, men det är bättre att vi få det *innan* vi drivits samman med gisselslag liksom Finlands folk 1906.

Lydia Wahlström.

Västerlånggatan
(f. d. Barnängens lokal).

ASTRID SÖDERQUIST
KAPPAFFÄR
1 Klass Damskrädderi.

Välortat lager av:
Engelska Ulstrar, Kostymer, Pysch o. Astrakan,
Frukappor, Aftonkappor, Backfischkappor etc.

Joseph Fels om kvinnorösträtten.

Den kände amerikanske socialreformatorn och mångmiljonären Joseph Fels, om vars död underrättelse just nått oss, hade även upptagit kvinnorösträtten bland de frågor, som han omfattade med sitt livliga intresse.

Mr Fels' klara syn på denna fråga framgår av följande uttalande:

"Det är icke ägnat att förvåna oss att föreningar uppstå i syfte att motarbeta kvinnorösträtten. Ty orättvisor och förtryck ha på somliga naturer den inverkan, att de icke blott känna sig nöjda med sin förtryckta ställning, utan även känna sig stolta över den. Se till exempel på neger-slaveriet. Det är odisputabelt att den stora massan av slavar icke önskade frihet. Men just det faktum att många kvinnor icke vilja ha rösträtt, är den förnämsta orsaken varför man bör skänka dem den, så att de genom att frivilligt utöva denna plikt kunna utveckla och fördjupa sina karaktärer. Jag tar av mig hatten för de kvinnor, som inte finna sig i orättvisorna; jag beklagar dem som icke vilja slita sina fjättrar. Vi män äro inkonsekventa; vi fordra av kvinnorna, att de skola uppfostra sina söner till goda medborgare, medan vi neka dem möjligheten att utveckla sin egen medborgaranda genom att ta del i statens angelägenheter. Bland flertalet män råder en beklaglig brist på medborgaranda; mödrarna ha blivit förtryckta, därför bli inte deras söner vad de borde, ty "fädernas missgärningar straffas på barnen allt intill tredje och fjärde led". Direkt eller indirekt måste envar, kvinnorna inberäknade, betala skatt, och det är orätt att kvinnan skall vara nödgad att bringa staten sin tribut, när man nekar henne att deltaga i statens angelägenheter. Det är i hög grad oridderligt."

Den svenska kvinnorösträttsrörelsen inför amerikansk publik.

I den stora tidningen Chicago Record Herald för den 8 febr. lämnar Rösträtt för Kvinnors förra redaktör, fröken Elisabeth Krey, under rubriken "Några fakta om en stor rörelse i ett litet land" en skisserad framställning av den svenska rösträttsrörelsens uppkomst och utveckling och talar om de förhoppningar, som knyts till det i årets frontalt utlovade regeringsförslaget.

Detta var den 8 febr. Händelserna avlösa varandra snabbt i våra dagar.

Alla damer böra ihågkomma att en god tvål är en viktig faktor vid kroppens vård. Använd endast **Civa-tvål** för tvättning av händer, ansikte och huvud. Använd **Civa-Tabletten** i hemmet vid särskador, tvättningar och för övrigt för alla hygieniska ändamål. Säljes överallt. Prov & Civa-tvål och Civa-tabletten erhålles mot insändande av Kr. 1: 20 fraktfritt.

CIVA-FABRIKEN
Mästern Samuelsgatan 12 - Stockholm
Allm. Tel. 62 25. Riks Tel. 62 25.

Lungsiktiga!

En lungsiktig som av läkare hemsänts från sanatorium såsom obotlig har efter en tids användande av **Zenegin** återvunnit krafter, arbetsförmåga och nytt levnadsmod.

Zenegin försäljes i flaskor à 3:25 och 5:75. Provflaska mot insändande av 1 kr.

Örtextraktfabriken Zenegin, Afd. S. Centralpalatset, Stockholm.

Uppskjut icke att prenumerera å Rösträtt för Kvinnor
till årets sista månader.

Scenen i rösträttens tjänst.

I varje kulturland har, alltifrån äldsta tider, dramat och den sceniska konsten varit av epokgörande betydelse både ur uppfostrings- och nöjessynpunkt. Under antikens dagar var teatern ett viktigt led i ungdomens moraliska och politiska fostran och Roms kejsare förbisågo den icke heller när folket ropade efter "bröd och skådespel".

Men beaktas endast den ena av ovan nämnda synpunkter är det fara för att den sceniska konsten urartar, ty det förhåller sig med den som med andra nöjen, den måste syfta till något utöver stundens tomma njutning för att kunna bli i verklig mening fruktbärande.

Från ett gott skådespel återvänder man uppriskad till själen, medan det, som befriar människan från alla tankeansringning genom att låta flyktiga bilder och meningslöst skämt ersätta det djupare innehållet, efterlämnar en fadd smak och på intet sätt skänker sinnet någon vila. Den som följer med teaterlivet måste livligt beklaga att det lättare och frivola godset i så hög grad får inkränkta på det utrymme som borde tillkomma dramatiska alster av mera välgående art. Samhällsdramerna äro sällsynta och de enastående tillfällena som givas teatern att vara en åter spegling av tidens själsrörelser, tagas endast sällan i akt. Mindre, intima teatrar startas allt emellanåt för att genom utvalda program bilda en motvikt till den allmänna förflackningen. Ett glädjande tecken är den "kvinnornas teater", som startats i London med stöd av "skådespelerskornas rösträttsförening".

Företaget är baserat på grundvalen att hålla teatern uppe på en konstnärligt hög nivå och att genom goda dramer och skådespelarkrafter ge allmänheten en föreställning om kvinnans plats i samhället, illustrerande hennes betydelse som maka, moder och självförsörjande. Genom att utföra ett uppfostrande inflytande på de bredare lagren hoppas ledningen att kunna höja den moraliska nivån och tillika sprida kännedom om kvinnörelsens uppkomst och ändamål, varom flertalet ännu har dunkla föreställningar. Genom att göra företaget kooperativt har man sört för att det icke i framtiden skall bli ekonomiskt ohållbart.

För att fäcka utgifterna för en veckas föreställningar erfordras 500 pund (9,000 kr.), och redan innan ridån går upp för första föreställningen är den-

na summa garanterad genom att rösträttskvinnor från olika föreningar köpa var sin andel på 1 pund, tills totalsumman är uppnådd. Som ersättning får varje andelsägare biljetter till olika platser på teatern för billigare pris, och dessa kan hon i sin tur sälja till ordinarie biljettpriiser, då den möjligen uppkomna vinsten tillfaller den rösträttsförening hon tillhör.

Alla utgifter äro nu betäckta och de biljetter allmänheten köper äro att betrakta som en ren vinst, vilken tillfaller respektive rösträttsföreningar.

Början gjordes i december 1913 med uppförandet av Brioux' skådespel "La femme seule", översatt av Mrs Bernard Shaw samt Björnsons "En handske", vilken alltjämt har samma aktualitet. Båda pjäserna rönt en storartad framgång.

Såsom en bidragande omständighet till det goda resultatet kan nämnas, att "kvinnornas teater" har att räkna med Londons främsta skådespelarkrafter. Miss Lena Ashwell, som spelade huvudrollen i "La femme seule", Sarah Brooke, Arthur Bachner, Cicely Hamilton, Dorothy Warren och Leonard Calvert äro endast några få namn på listan.

Ett liknande företag planeras även i Amerika, där lady Forbes Robertson, själv framstående aktris och rösträtts-talare, redan organiserat en serie föreställningar i agitatoriskt syfte. Och då man inte bara sprider kännedom om vad som arbetas och uträttas i rösträttskretsar, utan även satt som sitt mål att höja den allmänna konstnärliga nivån och förverkliga ideella syften, blir kvinnoteatern betydelsefull, icke minst ur kultursynpunkt. Och att denna reformatoriska rörelse utgått från rösträttskvinnornas led är en stor anledning att glädjas. Genom att ansluta sig till företaget visa de kända skådespelarna att de med glädje begagna sig av de tillfällen som erbjudas dem, att i verkligt stora roller få nyttja sin talang, som så ofta splittras på salongsdramats och sensationsskådespelens ofruktbara områden.

Gurli Hertzman-Ericson.

Statsanslag till Årsta.

Den avgångna regeringen hade tilldelat centralkommittén för Årsta, svenska kvinnornas utställning på Baltiska utställningen, 5,000 kr. såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för utställningen.

Sovande samveten.

Litet var har nog hört manliga motståndare till kvinnans rösträtt förkunnat, att kvinnorna ej passa för handläggning och avgörande av offentliga angelägenheter. Därtill fordras kallt huvud och förmåga att borteliminera känslorna, heter det. Dessa förmåner sakna kvinnorna, vilket skulle menligt inverka på deras omdömesförmåga. Alltså böra de ej ha rösträtt.

Även kvinnor finnas, som säga efter samma sats och döva sina samveten med att för hemmet äro deras känslor skapade. Där passa de.

Men vad säga dessa kvinnor, när de nu i pressen läsa om, hur man i en socken i Skåne, år 1914 efter Kristi födelse, bortauktionerar ett par fattiga, åldriga makar och skiljer dem åt till deras hjärtslitande sorg?

Hade det kunnat hända, om en kvinna suttit i denna fattigvårdsstyrelse (eller kommunalnämnd), som i så sällsynt grad ägt de stora företrädena "kallt huvud och förmågan att borteliminera känslorna?" Vilken kvinna skulle varit med om ett sådant beslut utan att protestera i så beskaffade ord, att de kunnat röra en sten? Och vilken kvinna hade kunnat förmås att verkställa ett sådant beslut? Vi kunna våga tio mot ett, att en kvinna hade på ett eller annat sätt funnit en utväg att rädda de gamla.

Jag frågar nu: behövs kvinnans känsla i det allmänna livet eller behövs den inte? Är det inte bland mycket annat just den på flera håll manifesterade bristen på känsla och barmhärtighet hos manliga styresmän, som påkallar kvinnans medarbete och medansvar både i vården av det allmänna och i själva lagstiftningen?

Det är inte för tidigt att kvinnornas samhälleliga samvete vaknar mer än som skett. Icke heller att de lära sig inse, att utan rösträtt kunna de aldrig till fullo få varken det intresse och den insikt eller det inflytande, som vore önskvärdt. De ha vant sig vid att allt skötes dem förutan och anse, att de helst icke böra blanda sig i det, som tillhör "männens område", utan att tänka på att männens område ofta inkräktas på det, som borde vara kvinnornas.

Nu kan man, vad ovan nämnda barbariska fall beträffar, säga, kvinnor äro valbara till fattigvårdsstyrelser och kommunalnämnder, varför ha inte kvinnorna bättre begagnat sin kommunala rösträtt och tvingat fram valet av

En milstolpe.

Den 21 februari utsändes från L. K. P. R:s Verkställande Utskott till Centralstyrelsens medlemmar cirkuläret n:r 100.

I en rörelses såväl som i en människas liv bjuda de stora talen till ett ögonblicks eftertanke. Man stannar och kastar en blick tillbaka och man söker skönja målet vid slutet av vägen, som ligger framför. Det arbete, som här betecknas med det uppnådda hundralet, kunna endast de mäta, som själva varit med i de arbetandes led. Avståndet till målet är i detta ögonblick vanskligare än någonsin att bedöma. Ett är dock visst. Aldrig har vår organisation varit större eller starkare än den är just nu. Och det behövs, ty nu mer än någonsin gäller det, att vi, som inom L. K. P. R. lärt oss att värdera och tro på varandra, även om våra politiska åsikter gå i sär, icke låta oss ryckas med av de partipolitiska stridernas bitterhet.

Mätte vi kunna hålla vår rörelse obörörd av den strid som nu rasar omkring oss, och trots larmet utanför icke förlora ur sikte det mål, som vi från början uppställt såsom vårt.

V. U.

en kvinna i denna sockens fattigvårdsstyrelse?

Det låter så bra, men inför verkligheten blir det blott tomma ord, då vi veta att den kommunala röstskalan lägger makten hos dem, som ha de största inkomsterna, och att det ännu ej hunnit ingå i alla gifta kvinnors medvetande, att de lätt kunna skaffa sig åtminstone 1 röst.

Emellertid skulle kvinnorna kunna vinna ganska mycket om de enligt och pliktroget ginge fram till de val, där de äro valberättigade, däribland främst landstingsvalen, de för kvinnornas intressen allra viktigaste, eftersom Första kammarens sammansättning till största delen beror på landstingsmännen och beviljandet av kvinnans rösträtt nu beror på Första kammaren. Dessutom avgöra landstingen frågor, som speciellt ligga inom kvinnornas område såsom vården om vanlottade och vanartade barn, sjukvård m. m.

Inför alla sådana frågor högljudda rop efter kvinnor och mödrar borde varje sovande samvete vakna.

Ann Margret Holmgren,
f. Tersmeden.

Undantagen.

Av A. D. Braham.

(Översättning från engelskan.)

De träffades i ett modernt lämbiblioteks samtalsrum. Delia hade kommit för att slå upp några data för en tidningsartikel hon höll på att skriva; miss Smithers sökte skydd undan regnet ute, medan hon väntade på att dörrarna till konsertsalen, dit hon hade biljett, skulle öppnas. Delia hälsade på miss Smithers med en vänlig nick, ty de voro bekanta förut, och miss Smithers lade undan sin tidning och makade åt sig på soffan, så att Delia skulle kunna sätta sig bredvid henne.

"Är det inte förskräckligt, vad dessa suffragetter kunna hitta på?" utbrast hon. "De borde ha ris. Jag skall sluta mig till anti-rösträttsrörelsen."

"Skall Ni det? Varför då?" undrade Delia vänligt, i det hon mottog den erbjudna platsen.

"För de där förskräckliga påhittens skull. Men Ni är ju själf suffragett? Eller hur?"

"Isi", rättade Delia småleende.

"Ett eller ist, vilket som helst", utropade miss Smithers, "gillar Ni deras skamliga tillvägagångssätt?"

"Jag tycker inte om överdrifter åt något

håll", svarade Delia, "men varför skall Ni sluta Er till anti-rösträttsrörelsen?"

"Det har jag ju sagt", svarade miss Smithers otåligt, "för de där våldsgärningarna" —

"Ja, jag förstår, att Ni inte tycker om de stridandes metoder", sade Delia, "men anser Ni, att kvinnor icke skola ha rösträtt?"

"Det säger jag inte precis", började miss Smithers.

"Men precis det måste Ni säga, om Ni går in bland antis. Ty Ni vill väl ej gå in i en förening, utan att veta vilken princip Ni förbinder Er att godkänna?" Delias röst var lindrigt förvånad.

"Jag har inte gått in där än, men jag anser inte att kvinnor behöva rösträtt. Mäns och kvinnors plats i världen är så olika. De ha olika uppgifter. Männens", sade miss Smithers högtidligt, "männens representera intelligensen och kvinnorna känslan."

Delia miste nästan andan av häpnad.

"Men", sade hon, "är det inte orättvist att förneka männen känsla? Har Ni funnit dem så hjärtlösa?"

"Jag säger inte, att de inte ha hjärta", började miss Smithers.

"Jo, det gjorde Ni faktiskt. Och", frågade Delia ytterst menlöst, "har Ni aldrig träffat eller hört talas om intelligent kvinnor?"

"Jo naturligtvis", svarade miss Smithers. "Det givs undantag, men i allmänhet anser

jag att männen representera intelligensen och kvinnorna känslan." Hon uttalade aförismen med välbehag som en riktig godbit.

Delia visste, att miss Smithers ensam underhöll en gammal sjuklig far, hon visste också, att miss Smithers under flera år haft den ansvarsfulla posten som första bokhållare i en stor affär, och hon var förvånad.

"Vad min personliga erfarenhet beträffar, har jag inte gjort samma slutsatser som Ni", svarade hon, "och jag medger, att flertalet av oss äro benägna att generalisera. Men låt oss återgå till antis. Ni har naturligtvis läst alla redogörelser för deras möten eller själv varit med?"

"Nej, inte än", sade miss Smithers, "jag känner verkligen inte mycket till själva saken. Jag är för mycket upptagen av mina dagliga plikter på kontoret och i hemmet. Men dessa suffragetter och deras våldsdåd" —

"Ja, jag förstår", avbröt Delia, "då hörde Ni inte vad parlamentsledamoten mr Arnold Ward sade på ett offentligt möte härom dagen?"

Miss Smithers skakade på huvudet.

"Jo, efter att ha betecknat deltagandet i rösträttsrörelsen som ett syndafall, sade denne parlamentsledamot, som antagligen är en gentleman och helt säkert en anti-suffragist, att de unga rösträttskvinnorna återvända till sina hem som utskottsvaror på äktenskapsmarknaden", sade Delia lugnt.

Miss Smithers rodnade. "Åh, hur kan man säga så! Och så oförskämt!"

"Han har samma åsikter som den förening, vari Ni ämnar gå in", sade Delia. "Förstår Ni, att Ni inte ens är en individ? Ni är blott en vara — en 'vara på äktenskapsmarknaden'."

"Men en sådan man är ett undantag", sade miss Smithers. "Jag har alltid funnit att männen sätta kvinnorna högt, och att de betrakta dem som överlägsna sig själva." "Har Ni gjort den iakttagelsen i affärlivet?" frågade Delia ivrigt.

"Nej, inte precis där", svarade miss Smithers och rodnade litet, "där väntar man inte det. Men jag menar i hemmet — en mans uppfattning av sin hustru —!"

"Och sin skurmadam och sin tvätterska och sömmerskan, som syr hans skjortor för svältlön och gatflickorna?"

"Nej, inte sådana människor naturligtvis", sade miss Smithers, "men" —

"Men de äro ju också kvinnor", inföll Delia. "För min egen del begär jag icke, att en man varken skall se upp till eller ned på mig. Jag vill att han skall betrakta mig som sin jämlike och att han skall förstå, att också jag har rätt att ha mina åsikter och mina önskemål. Jag vill inte stå i vägen för honom, men jag vill att han skall medge, att också jag har rätt till en plats."

"Det är alldeles riktigt!" utropade miss

"Du skall hedra din fader och din moder."

Det hände en gång en pedagogiskt intresserad person, att han under en resa kom att besöka en skola på landsbygden, och då han frågade läraren, om han vid undervisningen ägnade särskild uppmärksamhet åt barnens moral, fick han det häpnadsvärdet: "Moral! Men detta är ju en gosskola? Det är bara i flickskolor de få lära moral."

Detta är ju en bedräglig självbekännelse och den förklarar den dubbelmoral vårt samfundsliv lider under. Moralerna för kvinnorna! Och för männen — vad? Nu få vi väl antaga, att den ovan citerade läraren använde ordet moral i en något inskränkt bemärkelse, ty de tio budorden måste han ju i alla fall försöka inpränta hos sina lärjungar. I ett av dem föreskrives att hedra sin fader och sin moder. Hur tillämpas exempelvis senare hälften av detta bud av somliga lärare? Låt mig anföra några fall.

De gamla kyrkofäderna sade visserligen många fula ord om "kvinnan", men de hade dock en viss försyn för modern, i motsats till den taktik våra dagars skrifflärde följa.

Att yttringar av ringaktning för kvinnan just nu äro särskilt skarpa, är ju lätt förklarligt. Så länge hon levde i okunnighet, tyst och förnöjsam därmed — åtminstone tyst —, var hon ofarlig som konkurrent rörande de förmåner medborgarrätt medför. Nu har hon smakat frukten på kunskapens träd och allt är annorlunda.

Man har naturligtvis knappast rätt att vänta att genomsnittsmannen med alla sina nedärva, undermedvetna känslor och föreställningar om manlig överlägsenhet djupt rotade inom sig, skall vara hågad att erkänna kvinnan som sin like. Vi få icke döma våra motståndare alltför hårt, de äro endast människor och till på köpet okunniga i frågan. I stället få vi som en motvikt erinra oss, att vi, den dag i dag är, ha en ständigt växande skara av anhängare, vidsyuta och upplysta män, som understödja och uppmuntra oss i arbetet för politisk rösträtt. De se i rörelsen icke en strid mellan män och kvinnor, utan en strävan efter fredligt, kamratligt samarbete till vårt lands och vårt släktes bästa. Detta ger kraft. Men — det finns ett område, där det manliga oförståndet kännes bittrare än på något annat. Låt hån och smädelser hagla i pressen, låt herrar folkskollärare, doktorer och professorer på mö-

ten och i riksdagen tala hur föraktligt som helst om kvinnors intelligens, duglighet och samhällsvärde, — men — håll skolan fridlyst, skona barnen från att höra skymfard över modern som blivande medborgare!

Tillfredsställelsen att få såra henne är alltför dyrköpt. Genom att undergräva gossens aktning och förtroende för modern berövar ni honom hans bästa stöd i de strider, som möta honom ute i livet.

— Har du ingen far? Jag gillar inte intyg av fruntimmer! — Rodnande av harm tar gossen upp det av modern skrivna intyget om hans sjukdom, vilket läraren föraktfullt kastar på golvet. Det är med blygsel och förtrytelse han framför ärendet i hemmet. — "Sådana ord om mor!"

— Ni har väl hört, pojkar — säger en annan lärare under en historiektion — att nu vill kvinnorna ha politisk rösträtt, men det tycker ni väl inte att sån'a hönor ska ha?

Frågan upptogs ju olika bland gossarna, med fnitter och skratt av somliga, med harm och förakt av andra.

Om läraren genom honom närstående kvinnor fått denna uppfattning, har han därför icke rätt att generalisera sin erfarenhet inför barn anförtrödda åt hans "uppfostran".

I min ägo finns ett diskussionsprotokoll från en större samskola. Det var kvarglömt i Lydia Wahlströms broschyr "Den svenska kvinnorörelsen", som läraren lånat av ordföranden i stadens F. K. P. R., enär han var lika okunnig i frågan, som skulle behandlas — den kvinnliga rösträtten — som pojkar. En av ynglingarna var, enligt protokollet, motståndare till saken, därför att "kvinnan är mannen underlägsen i intelligens", en annan därför att "hon är för vek", en tredje därför att hon inte kan göra värnplikt — hon tål nämligen inte att se blod, trodde han. En fjärde pojke fann att kvinnans uppgift är att sköta hemmet och att hennes förmåsta egenskap är — efterlätenhet. Flickornas yttranden — om de haft några — hade icke tagits till protokollet.

Exemplen må avslutas med ett brev kort jag nyligen haft nöjet emottaga från "En klok 12-åring", vari han allvarligt varnar mig och "de andra rösträttskvinnorna" från att befatta oss med politik som vi inte begripa och uppmanar oss att inte ta platser från

männen som skola "försörja hustru och barn". (Hans nitiska lärare har tydligen inte någon tid övrig för pojkaras undervisning i ortografi.) "Det var mycket bättre förr i världen", slutar den världserfarne 12-åringen, "innan fruntimmer lagt sig i så mycket affärer".

Första verkan av en sådan skrivelse är ju ett gott skratt. Men detta intryck övergår snart till deltagande. Stackars pojke! Vilket dåligt inflytande ligger inte bakom tilltaget att skriva något sådant. Och vilken fara för de ungas framtid innebär icke detta systematiskt inympade frö av ringaktning för kvinnan. Och äro dessa den konservativa ungdomens inpiskare dessutom fosterlandsvänner, så begå de en dubbel synd. "Hedra din fader och moder att dig må väl gå och du må länge leva i landet", heter det. Kärleken till fosterlandet är oupplösligen förknippad med kärleken till hembygden, till hemmet, till far och mor. Den som i den unge gossens sinne söker fläcka moderns bild, gör sig skyldig till en förbrytelse.

John Ruskin säger i "The Queen's Gardens", att en mans hjärta är illa skyddat, om icke hans själs pansar är flätat av en kvinnas hand.

Det är vanligen modern som har uppgiften att samla sitt eget väsens finaste trådar och tvinna dem samman under dagar och nätter och långa år, i arbete och lek, i vaka och dröm, i tankar och ord, tills de bli starka nog att duga till rustning åt den hjälte i mänsklighetens befrielsekamp, som hon drömt att hennes gosse en gång skall bli.

Hon vet att bilden av mor är en del av vapenstyrkan — "han var för stark, der stod kvinder bag ham".

Skam vare den som av manlig fåfänga söker fläcka denna bild.

Frigga Carlberg.

Brevlåda.

Till "Ung kvinna" m. fl.

Rösträtt för kvinnor öppnar gärna sina spalter för insändare från läsekretsen, men ett oeftergivligt villkor är att författarna uppge sitt namn för redaktionen, som bör veta, vem som står bakom i tidningen publicerade uttalanden. Härav följer icke, att namnet, när så icke önskas, behöver utsättas i tidningen, där en signatur mycket väl försvarar sin plats.

Red.

Dubbelmoralen.

Efter Upton Sinclair.

Det var en gång en man, som tog en kvinna till hustru. Tiden gick och en dag sade mannen:

— Jag älskar alla kvinnor och jag vill äga deras kärlek.

Och kvinnan svarade:

— Jag älskar också alla män och jag vill äga deras kärlek,

Då sade mannen:

— Om du för slikt tal, skall jag slunga min klubba mot ditt huvud.

Och kvinnan svarade:

— Tillgiv mig, herre.

Tiotusen år förflyto och återigen sade mannen:

— Jag älskar alla kvinnor och jag vill äga deras kärlek.

Och kvinnan svarade:

— Jag älskar också alla män och jag vill äga deras kärlek.

Mannen sade:

— Upphör du inte med slikt tal, kommer jag att skilja mig ifrån dig och hur skall du då kunna tjäna ditt uppehälle?

Och kvinnan svarade:

— Du är en usling.

Åter svunno hundra år och åter sade mannen:

— Jag älskar alla kvinnor och jag vill äga deras kärlek.

Och kvinnan svarade:

— Jag älskar också alla män och jag vill äga deras kärlek och som du väl vet, är jag nu i stånd att själv tjäna mitt uppehälle.

Då sade mannen:

— I så fall blir jag ju tvungen att lära mig självbehärskning.

Och kvinnan svarade:

— Äntligen.

Analfabeters rösträtt.

I Italien har som bekant genom den nya rösträttsreformen rösträtten utsträckt även till analfabeter till vilkas fromma en i minsta detaljer utarbetad valteknik utgivits.

I Amerika har frågan om skrivkunniga hustrurs rätt att teckna sina illiterata mäns namn på valsedeln nyligen varit föremål för avgörande inför domstol. Hustrun tillerkändes rätten att teckna mannens namn i sådana fall där han icke själv kunde. Hon har däremot icke rätt att teckna sitt eget namn eller att rösta för egen del.

Smithers ivrigt. "Kvinnans plats är i hemmet, och om hon lämnar det för att sitta i parlamentet, vad blir det då av hemmet?"

"Åh!" utbrast Delia sorgset, "har Ni inte kommit längre? Att man har rösträtt är inte detsamma, som att sitta i parlamentet, och att ha en politisk uppfattning behöver inte betyda, att man därför skall försumma man och barn, och dessutom finns det många kvinnor, som varken ha man eller barn."

"Men jag inser inte vad nytta det kan göra dem?" vidhöll miss Smithers.

"Varför vilja män ha utsträckt rösträtt, om det inte gör någon nytta?"

"De känna väl, att de kunna uppnå vad de vilja med den", sade miss Smithers.

"Just det", instämde Delia. "Kvinnor vilja också uppnå åtskilligt. Det finns orättfärdiga lagar, som behöva ändras. Lagar, som angå kvinnor" —

"Men jag anser", återtog miss Smithers, "att kvinnor kunna få allt vad de vilja, om de bara äro tysta. Se bara på allt som ha blivit gjort på sista tiden. Och så ha kvinnorna stort inflytande på sina män. Tror Ni inte t. ex. att damer i societeten ha stort inflytande på ministrarna? Och skulle det inte vara olämpligt med kvinnor i parlamentet? Parlamentet är toppen av samhällsstrådet, där bör endast män sitta". "Kvinnor få skaka trädet, men inte sitta på grenarna tycker Ni? Men nog är det lika upprörande att kvinnor öva inflytan-

de på de män, som stifta lagarna, som att de kunna rösta själva?", svarade Delia med det överseende småleende, varmed man besvarar ett barns första frågor — "Tror Ni inte, att kvinnor kunde hjälpa männen med en del lagar? Lagar som angå kvinnor och barn som t. ex. moderskapsförsäkring och dylikt?"

"Jo, jag förmodar att det finns saker, som kvinnor förstå bäst."

"Läser Ni någonsin hur olika brott bedömas? Om tjuvskytta som få sex månaders straffarbete medan de som slå sina hustrur och misshandla små barn kunna få sex veckor?"

"Jag tycker inte om att tänka på sådana saker", sade miss Smithers och såg rätt oangenämt berörd ut.

"Att blunda för en sak avskaffar den inte" sade Delia.

"Domare som avkunna sådana domar äro dessutom undantag. Jag kan inte hjälpa att jag inte anser kvinnor lämpliga för sådant. Hemmet och barnens uppfostran är deras sfär. Om de hade rösträtt, skulle de försumma detta."

"Jag vet en kvinna", sade Delia, "som uppfostrade åtta barn, skötte sitt hem ordentligt, och på samma gång var själen i sin mans affär. Tror Ni att det skulle ha skadat henne som kvinna, om hon en och annan gång med ett par års mellanrum, lagt en röstsedel i valurnan?"

"Ja, men hon var ett undantag", sade miss Smithers.

"Det skulle hon själv varit den första att förneka", svarade Delia och log som om hon plötsligt kom ihåg något. "Det finns många sådana som hon. Jag känner en annan kvinna, mor till fem barn, som säger rent ut att hon avskyr hushållsbestyr och som överlämnar hela saken, barnens uppfostran inberäknad, till avlönade tjänare. Ännu ett undantag?"

"Ja, det skulle jag tro", sade miss Smithers indignerad.

"Era undantag äro så talrika, att vi snart drivas till den slutsatsen att samhället består av dem", sade Delia småleende.

"Jag anser", medgav miss Smithers, "att kvinnor som verkligen äro familjens huvud skola ha rösträtt. Men tror Ni inte, att det skulle bli förfärliga tvister om både man och hustru hade det?"

"Varför det?" sade Delia. "Ha de inte olika meningar redan nu utan att tvista?"

"Jo, det ha de nog", erkände miss Smithers, "men jag anser att kvinnor få vad de vilja, om de blott begära det stillsamt."

"Ungefär så sade Ni nyss. Men de ha begärt rösträtt stillsamt i många år. Men det tar ni naturligtvis reda på, innan Ni går in i någon anti-förening? Ni lovar mig ju att taga reda på vad som säges för och emot och vilka resultat, goda eller då-

liga, som följt i de länder, där kvinnor redan ha rösträtt."

"Jag är inte säker på, att jag går in i någon anti-rösträttsförening nu", sade miss Smithers. "Jag skall läsa något om det först. Men jag är alldeles säker om, att jag inte vill gå in i Er förening."

"Varför det?" frågade Delia. "Jag har ju inte bett Er än och att säga, att Ni är säker, att Ni inte vill, är inte det att ge efter för fördomar i stället för att handla av övertygelse? Jag skall skicka Er några böcker att läsa om Ni vill."

"Jag lovar att läsa allt vad Ni skickar", sade miss Smithers. "Och jag skall komma och höra Er tala på nästa möte."

"Mig tala!" utropade Delia, "jag talar aldrig offentligt. Jag hyser ingen önskan att göra det och har inga anlag åt det hållet. Det lämnar jag åt dem, som äro speciellt utrustade därför. Jag lovar att när kvinnorna få rösträtt, skall inte jag uppställa mig till parlamentskandidat."

"Åh", utropade miss Smithers nästan besviken, "jag trodde, att alla rösträttskvinnor skulle tala offentligt eller slå in fönsterrutor eller något."

"Och jag blir ett undantag till", sade Delia småleende. Och så såg hon tankfullt på miss Smithers. "Jag undrar om det finns kvar många människor sådana som Ni eller om Ni också är ett undantag!"

Arbetet ute i landet

Alby F. K. P. R. hade möte i ordförandens hem den 28 jan., varvid ordföranden redogjorde för vad som förhandlades på centralstyrelsemötet. Måndagen den 9 febr. hade föreningen sitt ordinarie årsmöte. Efter förrättat styrelseval och val av revisorer, fortsattes mötet i form av samkväm med föreläsning av skioptikonbilder över Baltiska utställningen. Flera sångnummer utfördes av föreningens nybildade sångkör, samt pianomusik av en föreningsmedlem.

Avesta-Krylbo F. K. P. R. hade den 9 febr. med anledning av föreningens 5-årsdag anordnat en lyckad fest för medlemmar och inbjudna gäster. Sedan ordf., fru Erika Falkman i Krylbo, hälsat de närvarande välkomna, uppmanade hon medlemmarna att icke glömma att prenumerera på Röstret för Kvinnor. Sedan fröken Lucia Kjällström utfört några musiknummer beträddes åter talarstolen av ordf., som höll ett kortare och med livligt bifall mottaget föredrag. Sedan sekreteraren på ett humoristiskt och medryckande sätt föredragit 5-årsberättelsen följde deklamation samt uppförandet av Frigga Carlbergs dialog "Samma don".

En liten axplockning ur 5-årsberättelsen visar att fru Augusta Tønning den 9 febr. 1909 höll föredrag i Avesta om "Svensk kvinnas medborgarrätt" och resultatet blev att en förening bildades med tio medlemmar och doktorinnan Gerda Grill som ordf. I febr. 1910 kom turen till Krylbo, där en förening bildades med tretton medlemmar efter föredrag av fru Frigga Carlberg från Göteborg. Föreningen blev filial till Avesta, men när den två år senare vuxit sig större än moderföreningen sammanslogos de båda föreningarna till en under namnet Avesta-Krylbo F. K. P. R. En studiecirkel finns inom föreningen och medlemsantalet är för närvarande 134.

Eskestuna F. K. P. R. höll den 4 febr. sitt årsmöte, varvid ordf. gav en kort återblick på föreningens verksamhet under det gångna året. Sedan protokollet uppläst, skreds till val av styrelsen, vilken i sin helhet omvaldes: ordf. fröken Ingrid Hallman, v. ordf. fru Nanny Grenander, kassaförv. fröken Hilda Holm, sekr. fru Gulli Vestlund och v. sekr. fröken Hilma Nordlund. Där- efter höll fru Grenander ett livfullt och sakrikt föredrag om sina erfarenheter från centralstyrelsemötet. Det hela avslutades med några sångnummer, som en av medlemmarna föredrog, varefter supé intogs.

Gnesta F. K. P. R. anordnade den 10 febr. offentligt möte med föredrag av friherrinnan Ebba Palmstierna om "Röstret och nykterhet".

Huskvarna F. K. P. R. hade den 26 jan. anordnat ett möte för kvinnor med föredrag av fröken Ina Rogberg över ämnet, "Till kamp för rena samhälls seder", vilket rörde sig om prostitutionen och reglementeringssystemet med därmed förknippade missförhållanden. Vid föredragets slut antogs en resolution mot reglementeringssystemet och anslöt sig mötet till professor J. E. Johanssons och direktör O. Vesterbergs åsikter med hopp om att regering och riksdag, vid sina beslutsfattande i denna sak, måtte bygga på det förslag dessa reserverar framlagt.

Samma förening anordnade den 2 februari i sin möteslokal samkväm för föreningens medlemmar. Sedan musik utförts, gav fröken Elin Eckerberg en redogörelse för centralstyrelsemötet, vilket hon bevisat, och de livande intryck hon där mottagit. Efter en liten diskussion om anordnandet av en sagoafton för barn skildes man åt.

Hälsingborgs F. K. P. R. höll den 9 febr. årsmöte å hotell Continental, varvid års- och revisionsberättelsen upplästes och godkändes. Därefter företogs val av styrelse, varvid hela den avgående styrelsen återvaldes: fru Kr. Borg, ordf., d:r Hanna Christer-Nilsson, v. ordf., fru R. Kleine, kassör, fru Sigrid Björkman, fröken E. Bölling, sekreterare, fröknarna L. Österberg och O. Franke (nyvalda); till suppleanter valdes fruarna Högstedt-Olsson samt A. Fagerström. Till revisorer återvaldes fröknarna L. Deshayes och S. Grevillius samt till deras

suppleanter E. Læstadius och E. Witt. En av föreningens medlemmar gav därefter en livlig och intressant redogörelse för centralstyrelsemötet i Stockholm. Sång utfördes av kamrer Hildestrand, och fru Nyberg föredrog å piano ett par särdeles tilltalande musiknummer, allt mottaget med stort bifall. Därefter vidtog ett angenämt och animerat samkväm. Mötet var talrikt besökt. Föreningen räknar nu över 200 medlemmar.

Jönköpings F. K. P. R. hade den 27 januari sitt första styrelsesammanträde för året varvid beslut fattades att länsförbundets årsmöte skulle hållas i Jönköping in- nevarande år den 21 eller 22 febr. eventuellt båda dagarna. Omedelbart efter styrelsesammanträdet slut vidtog arbetsafton, som var talrikt besökt och präglades av stort intresse, och är det att hoppas, att de av föreningen regelbundet varannan tisdag anordnade svaftnarna komma att omfattas med liknande intresse och tillslutning.

Karlskoga F. K. P. R. hade den 6 febr. sammanträde, varvid ordf. redogjorde för centralstyrelsemötet i Stockholm m. m. Därjämte förelåg förslag att till Baltiska utställningen i Malmö lämna uppgifter, redogörelser, fotografier och dylikt över sociala företag som letts eller startats av kvinnor i Karlskoga. Under samkvämet utfördes några sångnummer av magister Djurfelt och fru Belfrage.

Kilafors-Hanebo F. K. P. R. hade tisdagen den 10 febr. sitt ordinarie årsmöte. Av årsberättelsen framgick, att inom föreningen under 1913 hållits 5 styrelsesammanträden, 6 föreningsmöten och 3 offentliga möten med röstrettsföredrag. Samtliga styrelsemedlemmar omvaldes: fru Anna Tybell ordförande och centralstyrelsemedlem, fru Anna Skogsberg v. ordförande och centralstyrelsesuppleant, fru Anna Thunér kassaförvaltare, fröken Beda Sandelin sekreterare och fröken Cecilia Axlund vice sekreterare.

Kumla F. K. P. R. hade den 16 febr. årsmöte varvid till styrelse för år 1914 valdes: fru H. Ekman ordf., fröken W. Westerton v. ordf., fröken E. Olson sekr., fru Appelqvist v. sekr., fröken B. Bengtsson kassaförv., samt till övriga styrelsemedlemmar fruarna Aström och Fredriksson. Till revisorer utsågos fruarna Bergqvist och Andersson, och till suppleanter fröknarna Isaksson och Velin. De närvarande uppmanades att kraftigt verka för kvinnornas deltagande i de kommande landstingsvalen.

Lidköpings F. K. P. R. anordnade lördagen den 7 febr. en fest, som var talrikt besökt. Föredrag hölls av fru Jenny Velander och fröken Amanda Andersson, varefter sång och musik utfördes.

Motala F. K. P. R. hade den 9 febr. sitt första sammanträde för året varvid ordf. skildrade centralstyrelsemötet i Stockholm och gav åtskilliga upplysningar angående namninsamlingen landet runt. Ett av styrelsen väckt förslag om anordnandet av studieaftnar i samhällslära med särskilt mål att intressera kvinnorna för de kommunala angelägenheterna och den röstretts de redan äga, vann livligt bifall. En humoristisk pjäs: "När kvinnorna fingo röstret" upplästes, och mötet avslutades med gemensam supé, varunder de senaste dagarnas politiska händelser livligt debatterades.

Norrköpings F. K. P. R. hade den 12 febr. anordnat ett synnerligen talrikt besökt samkväm, varvid fru Lizzie Grönvald medverkade som föredragshållare. På ett humoristiskt och medryckande sätt skildrade fru Grönvald sina egna erfarenheter från sin verksamhet som lärarinna vid såväl fast som flyttande folkskola för ett tiotal år tillbaka. Man fick en god föreställning om de svårigheter, som då och säkerligen allt fortfarande möta en lärarinna ute i bygderna. Sedan applåderna tystnat intogs under animerad stämning en enkel té-supé, varpå fröknarna Magda Hagéus och Elsa Häggström glädde deltagarna med sång och musik. Kollekt upptogs till förmån för Hemmet för moderskydd och barnvård, vilken inbragte en summa av 50 kronor.

Skara F. K. P. R. hade onsdagen den 18 febr. sitt årsmöte. Sedan ordföranden hälsat de närvarande välkomna, redogjorde hon för namninsamlingen i staden och dess omnejd samt för den kvinnliga röstrettsrörelsens nuvarande läge i vårt land och andra länder. Därefter företogs styrelseval för 1914, vilket utföll så, att den förutvarande styrelsen omvaldes med undantag av fröken A. Eneroth, som undangett sig återval; i hennes ställe invaldes fru L. Holmquist. Efter förhandlingarnas slut höll fröken N. Anderson från Lidköping ett livfullt och varmhyärtat föredrag över ämnet "Vad vi vilja med vår röstret".

Stenstorps F. K. P. R. har till styrelse för år 1914 valt: fru Julia Rydström ordf., fröken Julie Kjellberg v. ordf., fru Eugenie Dimberg sekr., fru Hilda Ahlenius v. sekr., fröken Ester Svensson kassaförv. Till centralstyrelsemedlem utsågs fru Julia Rydström och till revisorer fröknarna Anna Persson och Mia Bengtson. Vid ett samkväm som av föreningen anordnats den 25 jan. redogjorde fru Jenny Velander på ett medryckande sätt för centralstyrelsemötet i Stockholm.

Söderköpings F. K. P. R. hade den 3 febr. sitt första möte för året. Därvid lämnade fru Malla Grönlund en intressant redogörelse för senaste centralstyrelsemöte. Föreningen beslöt att anordna diskussionsaftnar i samband med samkväm. Så följde en enkel supé och samkvämet avslutades med uppläsandet av Frigga Carlbergs "Samma don", som väckte livligt bifall.

Umeå F. K. P. R. hade sitt årssammanträde onsdagen den 11 febr. Till styrelse valdes: ordf. fröken Ingeborg Öqvist, v. ordf. fru Ester Lindgren, sekr. fröken Anna Grönfeldt, v. sekr. fröken Fanny Holmberg, kassör fröken Helena Ljungberg och biträdande kassör fru Maria Edgren, samt ombud i Vita bandet och värdinna vid mötena fru Olivia Öhman. Sedan åtskilliga föreningsangelägenheter avhandlats, redogjorde fröken Grönfeldt för senaste centralstyrelsemötet och till sist föreläste ordföranden ur "Kvinnorösträttens riksdagshistoria i Sverige 1884—1912" av d:r Gulli Pettrini.

Västerås F. K. P. R. hade måndagen den 23 febr. föreningsafton på Stadshuset. Samkvämet, som alltigenom var präglat av den angenämaste stämning, inleddes med några av varm känsla burna hälsningsord av fröken Anna Löfgren. Hon betonade därvid hur vår förening ju hittills stått utom partierna, och att det fortfarande gäller att hålla den så. För oss kvinnor är det en speciell uppgift att mildra partilidelserna och visa mot målet, som står över alla dagens strider, vårt fosterlands väl.

Sedan protokolljusteringen var undanstökad, diskuterades en del föreningsangelägenheter; bland annat beslöt anordnandet av en försakelsedag den 1 maj. Ordf. omnämnde att, på initiativ av skolkökslärarinnornas förening, kommer ett föredrag att hållas den 15 mars om: "Kooperation, ett medel till levnadskostnadernas nedbringande", vilket ämne ju borde intressera oss kvinnor. Därefter beslöts anordnandet av en serie föreläsningar i kommunalkunskap, och skulle dessa komma att hållas under mars-april en gång i veckan, såvida ett tillräckligt antal deltagare anmälde sig.

Därpå redogjorde fru Helga Silverstolpe för Landsföreningens 11:e centralstyrelsemöte i Stockholm. Vid föredragets slut framförde talarinnan föreningens tack till alla dem, som arbetat för namninsamlingen här i staden, särskilt fröken E. Bergström, som visat ett aldrig svikande intresse och nit för saken. Efter föredraget utfördes några sångnummer, vackert och känsligt, av fröken Jernberg, med ackompanjering av fröken Grankvist, och därefter intogs gemensam tesupé. Som avslutning på den trevliga aftonen sjöngs unisont "Du gamla, du fria".

Kvinnofrågor inför Riksdagen.

Båda kamrarnas tillfälliga utskott hava med anledning av motioner av hr Roos i Första kammaren och hrr Nilsson i Örebro och Starbäck i Andra kammaren, föreslagit skrivelse till kungl. maj:t angående ökad trygghet åt folk- och småskollärarinnor, som ha sin bostad i ensamt liggande skolhus.

Börjar den 1:sta Februari. Ämnena äro Husmoderskurs med enklare och finare matlagning. Skicklig kokfru undervisar i den finare matlagningen. Examinerad lärarinna i den enklare samt i teori. Övriga ämnena äro Sång, Musik, Målning, Språk (infödda lärarinnor), Konstslöjd, Kläd- och Linneseömnad, Handarbeten, Samaritkurs. Alla ämnena äro valfria. OBS! Den enda skola i Stockholm med helpension och där eleverna samtidigt ha ett gott hem. Unga flickor, som skola vistas i Stockholm, mottagas i helpension. Skolan är inrymd i ett nytt modernt hus invid Strandvägen. Begär prospekt, vari utförliga upplysningar lämnas och där referenser av föräldrar till från skolan utgångna elever finnas intagna.

Adr. E. HULTS KVINNOLIGA UTBILDNINGSSKOOLA, Artillerig. 6, 2 tr., Stockholm. R. T. 11886. A. T. 28940.

Skattefritt!

Skattefritt!

Heleneborgsg. 15. A. T. 3164

Rekommenderas som en erkänd god och när-
rande måltids- och läskedryck.
Finnes på buteljer samt svagdricka på fat.

24 Upplandsgatan 24

— 1 tr. till vänster —

STOCKHOLM

HILDA HEDÉN

Dameklipping · Damskrädderi · Modeaffär

OBS! Specialité: SORGBESTALLNINGAR

Allm. Tel. 21133

Skåneförbundets årsmöte.

avhölls den 15 dennes i Malmö å Odd Fel-
lowlogens högtidssal. Närvarande voro 40
ombud från 16 av Skånes 19 F. K. P. R. till-
lika med ett 50-tal övriga röstrettsmed-
lemmar.

Förbundets ordförande, fru Anna Wick-
sell, öppnade mötet med en allvarlig vädjan
till de närvarande att med anledning av
den politiska situation, vari vi befinna
oss, respektera den politiska neutralitet,
som står som en av de fundamentala grun-
derna i Landsföreningens hela organisation.
Det av varm känsla och stor vidsynthet
burna anförandet hälsades av auditoriet
med en stark applåd.

Av årsberättelsen framgick att nya före-
ningar bildats i Hör och Ljungbyhed och
att Tomelilla från att vara filial, blivit
självständig förening. Medlemsantalet i hela
Skåneförbundet hade under senaste året för-
dubblats. Vid årsmötet utgjordes det av
1,665 personer.

Decharge beviljades styrelsen, som om-
valdes och består av fru Anna Wicksell
och fru Louise av Ekenstam, Lund, samt
tekningslärarinnan Anna Nilsson, Malmö.
Revisorer blevo fröken H. Herrmann och fru
G. Staël von Holstein, Lund. Nästa årsmöte
bestämde att äga rum i Landskrona.

Härefter debatterades åtgärder för vidare
spridning av Röstret för Kvinnor och an-
sågs som närmaste mål att åtminstone hal-
va antalet röstrettsmedlemmar borde bli va
prenumeranter. Rörande årets landstings-
val, betonades nödvändigheten av att röst-
rettsföreningarna såsom sådana vid dessa
val icke utöva någon partipolitisk agita-
tion.

Vidare förekom redogörelse för förbun-
dets namninsamling, varefter gemensam
middag intogs. Kl. 7 var offentligt möte
anordnat med föredrag av fru Anna Wick-
sell om "Den nya äktenskapslagstiftning-
gen". Det synnerligen klara och intres-
santa föredraget åhördes av en fulltalig och
uppmärksam lyssnande publik.

Årsmötet präglades genomgående av gott
samarförstånd och av oförtröttad vilja till
arbete för vår stora fråga.

Ny kvinnlig stadsfullmäktig.

Örebro har fått sin andra kvinnliga stads-
fullmäktigledamot. Vid nyligen företaget
val efter tågmästare Jonas Karlsson blev
nämligen folkskollärarinnan fröken Matil-
da Tengvall vald med ett röstetal av 5,832
röster.

CRÈME

enastående hudcrème.
Borttager finnar, fräk-
nar m. m. Gör hyn ung-
..... DU domligt skär o. fraiche.

HAREM

FRANSKA PARFYMAGASINET
Hofleverantör
21 DROTTNINGGATAN 21.

E. Hults Kvinnliga Utbildningsskola

(f. d. Villa Hult, Kneippbaden)

P.A. Colljns

Extra Prima
o. Prima
Bomullslärf.
Marknadens
bästa
kvalitéer.
(A. F. 1448).

HEMMETS Vedsågeri & Kolaffär

34 & 36 Krummakaregatan 34 & 36, Stockholm.
Prima torr Björk-, Al- och Barrved, Antracit, Hus-
hålls- och Träkol samt Koks, såväl krossad som okross-
ad, till för dagen gällande priser.
OBS! Hemmets verksamhet bedrivs för upprättande
av fallna.
Rikstelefon 70 84. Allm. Telefon 30 99.

Stickmaskinen "FAVORIT"

Världens yppersta maskin.

Guldmedalj i Halmstad 1912
i Eksjö 1912

All slags stickning kan utföras.
Säljes till Kr. 65.- även på arbetalning.

Vidare meddelas av

GUSTAV FJELMAN
Törntorp
HUVUDSTA.

RÖSTRÄTTSBYRÅN

Lästmakaregatan 61, Stockholm
Allm. tel. 147 29. Rikstel. Norr 600.
öppen vardagar kl. 12-5 e. m.
Måndagar och torsdagar även kl. 7-8 e. m.

Rösträttsmöte.

auordnas i Folkets hus A-sal söndagen den
8 mars kl. half 12 f. m. med anledning av
Internationella socialdemokratiska kvinno-
dagen. Talare: riksdagsman Hjalmar Bran-
ting och fru Agda Östlund.
Biljetter å 35 öre i Folkets hus kiosk.

Föreningen för Kvinnans Politiska Rösträtt i Stockholm avhåller ÅRSMÖTE

onsdagen den 18 mars kl. 7.30 e. m. i K. F.
U. K:s stora sal, Brunnsgratan 3.

Ärenden:

- 1) Meddelanden.
 - 2) Centralstyrelsens förslag till ändring
av L. K. P. R:s stadgar §§ 3, 4, 5
med anledning av hemställan från
Stockholmsföreningen till Centralsty-
relsemötet.
 - 3) Års- och revisionsberättelser. Styrel-
seval.
 - 4) Kort redogörelse med skioptikonbil-
der över Årstautställningen av fru
Karin Fjällback-Holmgren.
 - 5) Kvinnornas rösträttsfråga och den
politiska situationen. Redogörelse av
fröken Signe Bergman.
- Resterande årsavgifter upptagas. Nya
medlemmar vinna inträde. Medlemskort
uppvissas vid ingången.

Rösträtt för Kvinnors

femte nummer för 1914 innehåller bl. a.:

Den politiska situationen och vår fråga.
Namninsamlingen avslutad.
Inbjudan till nordiskt kvinnomöte i Köpenhamn.
Snapshots från riksdagsläktaren. Av E. V. A.
Kvinnorna och det politiska ansvaret. Av Lydia
Wahlström.
Scenen i rösträtts tjänst. Av Gurlu Hertzman-
Ericson.
Sovande samveten. Av Ann Margret Holmgren, född
Tersmeden.
Du skall hedra din fader och din moder.
Av Frigga Carlberg.
Dubbelmoralen. Av Upton Sinclair.
Undantagen. Av A. D. Braham.

Svenska Bokföringsbyrå

Vasagatan 52, 1 tr. Kontorstid 10-2 e. m. Åtager sig förande av lagenliga räkenskaper efter nytt, dubbelt
bokf.-system för handel, industri, hantverk, lantbruk m. fr. fr. 2 kr. pr mån. BOKSLUT, REVISIONER
och deklarationer utföras raskt till moderata pris. UPPLÄGGAR BOKFÖRINGAR för alla branscher efter
modern, arbetsbesparande metoder. LÄMNA RÅD i bokföringsarbete.

AFFÄRSREGISTER

Allmänna Pensionersförsäkringsbolaget, Stockholm
meddelar till särdeles billiga premier: Liv-, Blandade Liv-
& Kapital- samt Barnförsäkringar. Liberala invaliditets-
bestämmelser. Bolaget ansvarade den 31 december 1912
för en livförsäkringssumma av 48,034,188 kronor.
Ombud antagas genom Huvudkontoret eller resp.
Distriktskontor.

A.-B. Stockholms Folkbank
Klarabergsgat. 23, Kommendörsgat. 25, Upplandsgat. 15,
Fleminggat. 59, Lidingö Villastad.
Sparkasseräkning, kapitalräkning.
Insättningar fr. o. m. En krona.
Skriv eller gör ett besök!

Tandläkare CHR. MATTSSON
Hornsgatan 58, 1 tr. (vid Adolf Fredriks torg).
Mottagning vardagar 10-2.
Övriga tider efter överenskommelse.
A. T. Söder 6752. R. T. Söder 40.

CENTRALFÖRMEDLINGEN
(Inneh. Martha Larsson). 44 STORA NYGATAN 44
FÖRMEDLAR tjänare i alla branscher, kontorsbiträ-
den, lärare och lärarinnor.
ANSKAFVAR våningar och rum (möbl. och omöbl.),
inackorderingar m. m. Adresser fritt. Kontorstid 10-5.
Lörd. 10-4. A. T. 2818. R. T. 12834. (A. F. 1639)

Osvikligt medel

mot Engelska sjukan (Ältan). Besök eller tillskriv Fru
A. Sandberg, Götgatan 35 ö. g. I, Stockholm.
Mottagning kl. 11-2 e. m.

Dr. Elin Beckmans Hefluftsinstitut
Barnhusgatan 12. Riks 105 52. Sthlms-Tel. Br. 45 52.
Rådfrågnings-tid: Vardagar halv 3-4.
Behandling av reumatism, gikt, efterbehandling av
ledskador, neuralgier, frostsador och vissa fall av bör-
jande ålderdomsbrand. OBS! Kan även anordnas i
patientens hem. (A. F. 1421)

Emma Hagelins Syateljé

flyttad till
Hornsgatan 45, 2 tr.
och rekommenderar mig fortfarande i benägen hägkomst.
Allm. Tel. 17 74.

Klänningar, kappor & promenaddräkter
Utföras förstklassigt till moderata priser.
Mångårig praktik i såväl in- som utlandet.
A. T. Br. 46 52. Döbelnsg. 1 b, n. b.
SVENNING & PETERSSON

DAMFRISÉRSALONGEN

Tegnérsgatan 35, 1/2 tr. Allm. Tel. Br. 48 50.
rekommenderar sina eleganta frisyror. Champonering,
huvudmassage och hemkänningar utföras omsorgsfullt
och billigt. Manicure gives. Peruker uthyras.
Vördsammast ALICE RUNN.

KARL ERIKSSON

KLARABERGSGATAN 40, 1 tr., (Hiss)
1:a klass Herr- & Damskrädderi

Gentlemans taylor.
Tailleur pour dames.
Dräkter och kappor
senaste pariserstil fr.
kr. 60.- utföres
under full garanti.

Allm. Tel. 236 05 Riks Tel. Norr 507

Herm. Schagers Tårthageri

A. T. 131 64

Volmaryskullsgatan 15 A.
rekommenderar sina till-
verkningar av tårter.
Specialité: Kaffetårter.
Namnsdags- o. födelse-
dagstårter på beställning,
som hemsändas till alla stadsdelar vid påringning.

BERNHARD HELLQVIST

Dekorationsmålare
REKOMMENDERAS
STORGATAN 20 A. T. Öm 10 95

J. Wahlgren
7 Södermalmstorg 7. Grundad 1878.
UR- och Optisk Affär
OBS! Ingen filial.
Uppdragningar pr år i hemmen verkställes punktligt.
Allm. Tel. Söder 168.

Ring upp Ilexpressen
KARL MOBERG
26 Jakobsbergsgatan 26, Stockholm. Rikstelefon 67 48.
Sthlms Telefon 65 03, 116 86
vid behov av
libud, Transporter, Emballeringar, Flyttningar och Magasineri.

**Fröken Bjurholms
Privata Förlossningshem,**
Norttullsg. 87, III tr., h., Stockholm. God inack. och
vård. Tyst och ogenerat. Läkare, specialist.
Allm. Tel. Vasa 2715. Riks Tel. Vasa 416.

Återförsäljare och förbrukare.
Leclonchés vätelement, passande för ringledningar
telefonapparater etc., erhållas till billiga priser.
OBS! Egen tillverkning.
C. A. ERIKSSON
Saltmätaregatan 12 B. A. Tel. Vasa 72 87.

SÖDRA MODEMAGASINET
26 Bellmansgatan 26
Rekommenderas
moderna och stilfulla Hattar i billigaste priser.
Allm. Tel. 137 77.
Medlemmar af F. K. P. R. erhålla hög rabatt.

A. Magnussons Damskrädderi
Klarabergsgatan 42, 2 tr. Stockholm. Etabl. 1903.
Rekommenderas till benägen hägkomst med beställ-
ningar av Bal-, Soupé-, Sport- o. Promenaddräkter m. m.
Alla beställningar såväl ännare som enklare utföres först-
klassigt och omsorgsfullt. Allm. Tel. 150 92.

Hilma Säflund
STOCKHOLM
TORGATAN 23 Allm. Tel. 141 08
Lager av Klädda Damhattar o. Sorgsaker.
Tillverkning av Konstgjorda Blommor.

RAGNAR NILSSON
BAGERI OCH KONDITORI
49 Hornsgatan 49.
OBS! Endast 1:a klass ingredienser. — Alla slags
efterrätter. — Kakor och tårter på beställning.
Allm. tel. 138 48.

Mek. Rep.-Verkstad, Velociped- & Glödljusaffär
32 S:t Eriksgatan 32, Allm. Tel. 282 14
Försäljning av: Velocipeder, Lyktor o. Carbid, Glödljus,
Lampor för Gas o. Elektr., Ringledn.-material, Batterier o.
Flekklampor. Rep. av: Velocipeder, Baruvagnar, Kaminer,
Gas- o. Fotogenkuk samt Blåslampor, Lås o. Nycklar, För-
tenningar, hård- o. tennlödningar, Pålägg. av Diskbord.
Uppställning av Glödljus och Lampor, Ringledningar m. m.

Kappor, Promenaddräkter,

förfärdigas. Välsittande, gott arbete och
billiga priser. OBS! Promenaddräkter
— efter beställning från 45 kronor. —

"En svensk symaskin
bör finnas i hvarje
svenskt hem."

Utomordentligt lätt gång, myc-
ket stor hastighet, korta nålar,
största hållbarhet mot slitning
samt stor spole åro de för-
nämsta egenskaperna hos

som på grund härav alltid ar-
beta till sin ägares belåtenhet.

OBS! Försäljning och reparationsverkst.

Hundägare!

Varje vår härjar den s. k. hundsjukan (valp-
sjukan) och bortrycker många goda jakthundar,
vakt- och sällskapshundar från sina ägare. Ett
säkert botemedel finnes i Professor »Schönats»
Hunddekot, exp. i halvliterflaskor. Pris 2 Kr.
pr flaska mot postförskott eller efterkrav.
OBS! Följ noga medföljande bruksanvisning.

A. G. Andersson
Västerlånggatan 68, Stockholm
Allm. tel. 206 68. Riks tel. 144 68.

Använd Renol!
Damer! Hårvatten utan fett. Gör det fetaste hår torrt
och smidigt. Bästa medel mot hårfall. Fäster
håret efter några behandlingar. Pris per flaska kr. 2.50.
Frisör Th. de Woul, Styrmanngatan 2, Stockholm.
Allm. 240 84.

Carl Carlsson
AD. NILSSONS EFTR.
Ur- & Chronometermakare, Storgat. 9, Stockholm.
Välsorterat lager av goda ur från
de förnämsta schweizerfabrikanter.
Reparationer verkställas noggrant. Allm. Tel. 117 79.

Ericssons Modeaffär
Birger Jarlsgratan 90, hörnet av Odengatan
STOCKHOLM
rekommenderas. Nyinkommet lager. Vålgjort arbete.
Sorghattar på lager. Billiga priser. Allm. Tel. 247 24.
Gör ett besök. Medlemmar av F. K. P. R. erhålla rabatt.

KONSTVÄTT.
Undertecknad har tagit kännedom om de bästa metoder
för rengöring på luktfri väg av alla sorters Gardiner,
kulörta broderier, äkta spetsar, klädningar, siden, ylle
och chiffon, promenaddräkter, damkappor m. m., m. m.
Allt till billiga priser. Allm. Telefon Sö. 2 51.
ANNA BOY, Hornsgatan 42, Stockholm.

**Alla sorters
Dam- o. Barnkläder**
beställas bäst och billigast
DAM- OCH BARNKONFEKTIONSÄFFAREN
3 Uppsalagatan 3, Stockholm.
Allm. Tel. 183 24.

MÄRKNINGS-ATELIEREN
24 Mästersamuelsgatan 24
STOCKHOLM Allm. Tel. 203 25
Märkning för maskin, Hålsömnad och Stoppning av
duktyg samt Fällning emottages. OBS. Rockmonogram.
Vålgjort arbete! Billiga priser! Ingeborg Lindeberg.

Vårda hy och hår.
MANICURE. Hygienisk ansiktsbehandl. m. vibrations-
massage. Smärtfri borttagning av generande hårväxt.
Medicinsk hårbehandl. och hårfärgn. Hudcrém, hårv-
pastor, salvor och puder märkta »Astra». Fru Ingrid
Weywadt, Grevturegatan 27, II. Allm. tel. Öst. 89 25.

Stockholms Blusbasar
81 A DROTTNINGGATAN
Ständigt lager av: Damblusar i alla prislägen. Största
sortiment av strandkoffor. (Beställningar även efter
mått.) Klädningar och dräkter på beställning.
Tyger på lager. Allm. Tel. 148 78.

Elektromek. Verkstaden STAR
(Innehavare O. Brokvist)
50 Linnégatan 50 — Sthlmst. 269 69.
Tillverkar och uppsätter all slags belysning i automo-
biler och motorbåtar. Uppsätter automatapparater, ring-
ledningar, glödljus etc. Reparerar båtmotorer och elek-
triska apparater av alla slag.

Klädningar & Barnkläder

Lovisa Lundgren
Fjällgatan 16, vid Katarinavägens ändpunkt
Saltjöbadsfärdja och hiss. Allm. Tel. Söd. 1411.

Stockholms Inkasseringbyrå

12 Brunkebergstorg 12
Riks 110 15. Allm. 117 18.
Inkasserar fordringar
Juridiska uppdrag
Placering av prima inteckningar
Kommissionsuppdrag
Soliditetsupplysningar, Försäkringar alla slag.
Billiga, bestämda arvoden.

NYA HUSAPOTEKET STOCKHOLM

System: MIRTILLINE
är ett nytt Husapotek, en vegetabilisk naturprodukt,
ofelbart att använda mot Frost, Exem, Skoskav, Sår,
Blodförgiftning, Finnar, Pormaskar, Röd näsrot,
Reformar, Hudlöshet, Myggbett, Insektsstyg,
Svåra magplågor, Blindtarmsaffektioner, Hals-
åkommer etc. Klåda och plågor upphöra genast.
Prospekt och intyg från botade personer sändas mot
10 öre till svarsporto Provburkar å 1,80 och 2 kr. mot
postförskott. Agenter antagas överallt. Skriv genast till
Nya Husapoteket S. M.
Stockholm 6.
Vår Mirtilline bör ej saknas i något hem.